

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620200372
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1620200372.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. A., nar. XX.XX.XXXX, t.č. dočasne umiestnenú v Centre pre deti a rodiny sv. W. o.z., so sídlom Z. Z. XX/X, X., zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matka E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. K. a otec neuvedený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd späťvzatie návrhu na začatie konania nepripúšťa.

Súd nariaďuje nad maloletou D. A., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny sv. W. o.z. so sídlom Z. XX/X., X..

Matka E. A., nar. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletej D. A., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nepľnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne podľa osobitného zákona, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o zverení maloletej do ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom je maloletá umiestená, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 13.02.2020 sa navrhovateľ - ÚPSVaR Malacky domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd nariadil Univerzitnej nemocnici Bratislava povinnosť odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. W. o.z., zároveň sa domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletou návrhom vo veci samej.

2. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že vedie rodinu matky maloletej v evidencii od novembra 2011. Matka maloletej porodila doposiaľ 6 detí, starostlivosť o maloleté deti zvláda veľmi ťažko a podmienky v domácnosti sú nevyhovujúce. Pri šetrení dňa 30.01.2020 v domácnosti nebola elektrina ani voda a nenachádzali sa tam žiadne predmety, ktoré by nasvedčovali očakávaniu príchodu novorodenca. Počas šetrenia sa matka a jej partner vyjadrili, že si ďalšie dieťa dovoliť nemôžu a rozhodli sa pre utajený pôrod. Matka pre nedostatok finančných prostriedkov nevie zabezpečiť ani základné hygienické prostriedky, lieky a stravu. Matka odmietla ísť do krízového zariadenia pre matku s deťmi. Počas tehotenstva nenavštevovala tehotenskú poradňu, nemá pripravené žiadne potreby pre novorodenca. ÚPSVaR považoval podmienky v domácnosti matky za nevyhovujúce pre novorodenca.

3. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 9P/34/2020-12 zo dňa 18.02.2020 súd nariadil univerzitnej nemocnici Bratislava, aby maloletú odovzdala do starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. W. o.z.

4. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/93/2020 - 47 zo dňa 04.09.2020, súd určil, že maloletá je osvojiteľná.

5. Podaním zo dňa 22.10.2020 navrhovateľ zobral návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti späť s odôvodnením, že matka po umiestnení maloletej neprejavovala o maloletú záujem, neodstavila sa na dohodnutú prípadovú konferenciu, ktorá sa konala v CDR. Dňa 01.08.2020 sa matka dostavila na ÚPSVaR a uviedla, že nemá finančné prostriedky ani bytové podmienky, aby si mohla maloletú zobrať naspäť a na základe uvedeného podpísala privolenie na osvojenie. Vzhľadom na to mal navrhovateľ za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou za tejto situácie už nie je v záujme maloletej.

6. Podľa § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“) navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

7. Podľa § 29 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať.

8. S ohľadom na skutočnosť, že maloletá je v súčasnosti zverená do starostlivosti právnickej osoby len na základe nariadeného neodkladného opatrenia, pričom doposiaľ nebolo rozhodnuté o zverení maloletej do starostlivosti inej osoby v konaní vo veci samej či už do predosvojiteľskej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti alebo náhradnej osobnej starostlivosti, aj napriek podanému späťvzatiu bolo potrebné v konaní pokračovať a o návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti meritórne rozhodnúť. Skutočnosť, že matka podpísala súhlas s osvojením maloletej a že rozsudkom tunajšieho súdu bola vyslovená osvojiteľnosť maloletej nie je dôvodom, aby súd nenariadil ústavnú starostlivosť nad maloletou, ak sú na to splnené zákonné podmienky. Zastavenie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti by bolo namieste, ak by už došlo k zvereniu maloletej do starostlivosti inej osoby (predosvojiteľskej, pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti), čo sa však doposiaľ nestalo a na súde v čase vyhlásenia rozhodnutia ani nebolo takéto konanie začaté. Z uvedeného dôvodu súd vyslovil, že späťvzatie návrhu na začatie konania neprípúšťa a aj po podanom späťvzati v konaní ďalej pokračoval a meritórne rozhodol.

9. Matka sa k návrhu nevyjadrila, na nariadené pojednávanie sa napriek riadne doručenému predvolaniu nedostavila, svoju neúčasť neospravedlnila, preto súd v zmysle ustanovenia § 180 Civilného sporového poriadku s poukazom na ustanovenie § 31 Civilného mimosporového poriadku konal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletých detí.

10. Súd sa oboznámil s návrhom, vyjadreniami účastníkov a s obsahom celého poručenského spisu maloletej vedeného tunajším súdom a vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka a listinnými dôkazmi založenými v spise, ktorými sú: rodný list maloletej, sociálna správa o dieťati, lekárska správa z novorodeneckého oddelenia, odpoveď na lustráciu v Sociálnej poisťovni, odpoveď na lustráciu v registri priestupkov, odpis z registra trestov matky, správa obce o povesti na matku, správa Centra pre deti a rodiny, oznámenie Sociálnej poisťovne o vyplácaných dávkach v nezamestnanosti, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

11. Podľa správy Centra pre deti a rodiny sv. W. zo dňa 23.10.2020, maloletá bola na základe nariadeného neodkladného opatrenia umiestnená v CDR dňa 24.02.2020, a to u profesionálnej náhradnej mamy, kde má vytvorené láskyplné, pokojné a bezpečné prostredie. Maloletá v jej starostlivosti po psychomotorickej stránke prospieva, má necelých 9 mesiacov, je pokojná a šikovná dieťa. Maloletá bola zaradená do prehľadu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť, CDR bol doručený súhlas k nadviazaniu osobného vzťahu so žiadateľmi o NRS, s ktorými sa uskutočnili tri interakčné stretnutia. Odo dňa 16.10.2020 je maloletá na návštevnom pobyte u žiadateľov o NRS.

12. Kolízny opatrovník v konaní uviedol, že maloletá je aktuálne na návštevnom pobyte u žiadateľov. Zatiaľ je však v záujme maloletej, aby bola zverená do ústavnej starostlivosti. Matka ani nikto z rodiny

sa o maloletú nijakým spôsobom nezaujíma. Matka v súčasnosti žije u svojej starej matky a mala by poberať rodičovský príspevok. Má spolu 7 detí.

13. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

15. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

16. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

17. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

18. Podľa ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

19. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

20. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

21. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

22. Podľa ust. § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

23. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

26. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

29. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

30. Podľa ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

31. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

32. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

33. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu starostlivosť o dieťa. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti musí byť tiež splnená podmienka, že nie je možné zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti a u dieťaťa, ktoré je osvojiteľné, ani do predosvojiteľskej starostlivosti. Dôvody na strane rodičov, pre ktoré nie sú spôsobilí poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť, môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti a má voči iným formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Ústavná starostlivosť predstavuje vždy krajné riešenie, keďže práve zdravé rodinné prostredie je najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

34. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

35. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že matka od narodenia maloletej nevykonáva starostlivosť o maloletú, už počas tehotenstva zvažovala tzv. utajený pôrod. Na starostlivosť o maloletú matka už od narodenia maloletej nemala zabezpečené vhodné podmienky. Otec maloletej nie je v rodnom liste uvedený. Maloletá bola bezprostredne po narodení zverená do starostlivosti CDR a umiestnená u profesionálnej náhradnej matky. Po umiestnení maloletej do CDR sa matka o maloletú vôbec nezaujímala a dňa 10.08.2020 podpísala privolenie na osvojenie maloletej. Maloletá

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).